

Jana Blahoslawa

Grammatika Česká

dokonaná l. 1571,

do níž wložen text grammaticy Beneše Optáta z Telče, Petra Gzella
z Prahy a Wáclawa Philomathesa z Jindřichowa Hradce podle wydání
Normberského 1543.

Z rukopisu bibliotheky Theresianské we Wídni
wydali

Ignác Hradil a Josef Jireček.

We Wídni.

Tiskem L. Grunda.

1857.

Urozenému Pánu, Panu

Josefowi Alex. baronu Helfertowi,

c. k. státnímu podsekretáři w ministerium kultu a wyučování, rytiři řádu železné koruny druhé třídy, doktoru práv, řádnému členu král. učené společnosti české, členu c. k. učeného towarzystwa Krakowského, Athenea w Bassanu, c. k. morawsko - slezské jednoty k zvelebowání rolnictví, známosti přírody a vlasti, historické jednoty krajinské, musea Francisco-Carolina w Linei atd. atd.

knihu tuto

s nejhlubší úctou
wěnují

wydawateli.

Jan Blahoslav narodil se l. 1523 w Přerowě, a umřel l. 1571 dne 24. Listopadu na Krumlově Morawském, maje teprwé 48 let. Žiwot Blahoslawův šířeji wypsán jest od Dr. Ant. Gindelyho w Čas. Musejnim (1856 I. 20—44, II. 1—23). Hlawní děje jeho jsau:

<i>Weřejně.</i>	<i>Literárni.</i>
1548. poslán na studia do Králowce w 25 letech;	
1549. do Basileje. Seznámení se s Sigmundem Geleniem.	
1550. Návrat do Morawy.	
1550—51. Sířidawé pobýwání w Pro- stějově a Přerowě.	
1551. Seznámení se s knězem Bene- šem Optátem.	Počátek spisování grammatiky České.
1552. powolán do Mladé Boleslawi.	Začal wéstí zápisky Jednoty.
1553. W Ml. Boleslawi na jáheastwi bratrské powyšen.	
1555. Poselství do Wídne.	Sepsán žiwot Jana Augusty od l. 1547 —1555 (G. 6. S životopisem tímto totožná jest: Historia prawdiwá o některých zwláštních věcech a di- vech Božích obzwláště při jednotě bratrské stálych. Jungm. IV. 529.)
—	Latinsky spis o bratrském učení, po- daný Maximilianovi II. (Summa Li- belli etc. Gind. 2.)
	Historia hrozného zahřmění Božího etc. 1555, wykonaného skrze Anti- krysta w Čechách při panství Boles- ławském. (G. 3).

VI

1556.	Cesta do Magdeburku k Illir. Flacciowi.	Sestawení wzájemných poměrů mezi Jednotou a Flacciem. (G. 4.) Krátký dějepis latinský Jednoty bra- trské (Gind. 5).
1557.	Čtverá cesta do Widně. Na synodě Slezanské wywolen za staršího Jednoty. Usídlení w Ewančicích.	
1558—1559.	Sjezd Ewančický s nowo- křtěnci. Synoda Źerawická o Augustu.	Muzika t. j. knížka zpěvákům nále- žité zpráwy w sobě obsahující. W Olomouci 1588 (G. 7).
		1559—1560 Redakci kacionálu bra- trského.
1560.		Přidawkové k Muzice, sepsání in insula hortensi (G. 8).
1561.	Synoda Přerowská o Augustu; odbytí jemu dané.	Kacionál bratrský wytištěn w Šamo- tulách w Polště.
1564.	Smrt cís. Ferdinanda I. Propu- štění Avgusty.	Rejstřík na kancinál tento (Gind. 9). Apologia kacionálu bratrského proti utrhačkám jakéhosi Mart. Žateckého bakkaláře (G. 10).
1565.	† B. Jan Černý.	Prokázání swětlé toho, že cirkew sw. a její učitelé starí i nowí etc. (Gind. 11.)
1566.		První wydání Nowého Zákona (G. 13).
1567.	Synoda Přerowská o Augustu.	Psaní panu sudímu, panu Černohor- skému o tom, proč se Bratři od ji- ných jednot dělí a proč lidi k po- slušenství zavazují.
1568.		Psaní k panu maršalkovi morawskému o 13. kap. Apokalypsí (G. 14, 15).
1569.	† B. Matěj Čerwenka.	Pracoval tuším tohoto a následujících let na dějepisu bratrském a na dí- lech nížeji jmenovaných (G. 16).
1570.	Odsauzení Summowníka Au- gustowa.	Druhé wydání Nowého Zákona. Druhé wydání Muziky.
1571.	24. list. umřel Blahoslav na Mor, Krumlově.	Evangelia a čtení swatá, kteráž slo- wau pašije. Wyt. w Náměstí (G. 18). Dokonána grammatika Česká.

Pro nás jmenovitě zajímavé jest zwěděti, kterak se Blahoslav seznámil s knězem Benešem Optátem, o čemž zachowala se w archiwu bratrském, nyní w Herrnhutu chowaném (Arch. Br. D. VIII. č. 27. fol. 48 r. — 52 r.) následující zápisca od Blahoslava samého s přípisem listu, což obě tuto s některým vynecháním klademe:

„J. B. Toho leta, totiž 1551, byl sem se já na Morawu došel jakýmis přičinami, a pobýl sem w Prostějově několik nedělí, a zwěděw o knězi Benešovi Optátovi, muži pobožném, kterýž Zákon Nowý z Erazmowy translací do češtiny přeložil, widělo mi se za hodné, abych ho nawštíwił, s ním se seznámil a o některé věci promluvíł. I takž sem učinil. A potom dała mi se k tomu přičina, že sem o tom svém s knězem Benešem promluwení Bratru Zachariášowi *) do Boleslavě psal, kteréžto psaní tuto połožim, pro památku toho pobožného kněze; nebo rovného jemu kněze (tak jakž slouan) kališného nikdy sem newiděl, jediného toho sem naalezl beránka — — w Čechách.

Přípis toho listu.

J. B. P. Nejmilejšímu towaryši Z. L. S. D.

Wiš, můj nejmilejší bratře a towaryši, jak jest welmi krutá a nepříjemná věc rozloučení a wzdálení jednoho od druhého těm, kteříž oprawdovým milováním podlé Boha spojeni sau w duchu svém. Neb všickni takowí nemařé sobě činí tím trápení, když žádají i s mnohým wzdýcháním toho, aby netoliko duchowé, ale i těla také, příbytkové těch duchůw, sobě přítomná byla, a také toho duchowního spojení, w čemž již možné slušné a náležité jest, užívařa; protože jakož ti duchowé spoju jedno učiněni sau, tak týž každý duch spoju s tělem jedno učiněn jest, aby to obé slaužo jeden čłowěk. Poněvadž tedy połowice wětší, totiž podstata du-

* O Zachariášovi wiz Wengersci Slavonia reformata p. 320.
Kwětl. ok. 1550. L. 1577 byl starsím (senior). Pocházel z Litomyše.